

Run op zaad **Artemisia annua** in Hortus Alkmaar sinds bekend is dat het plantje wordt onderzocht op werking tegen corona

Thee tegen corona

Er is een run op het plantje *Artemisia annua* (zoete alsem of zomeralsem). Trekken kopers er thee van, in de hoop dat het hen beschermt tegen het coronavirus? De Hortus Alkmaar, die als enige in Nederland het plantje verkoopt, raakte het vroeger niet kwijt maar is nu, in slechts twee weken tijd, door de halve voorraad heen. Dat komt misschien wel door de president van Madagaskar.

De telefoon rinkelt bij Hortus Alkmaar: 'Heeft u zaad van *Artemisia annua*?' Weer telefoon, met dezelfde vraag. En weer. Het houdt niet op. 'Wat gebeurt hier', dachten collectiebeheerder Sipke Gonggrijp en medewerker Erik ten Winkel van de botanische tuin. 'In eerdere jaren verkochten we geen, hooguit een enkele keer één of twee, zakjes. Nu ineens raken we tweehonderd kwijt in twee weken tijd aan particulieren. We worden gebeld uit Hongarije, Portugal en België. Sommigen bestellen wel tien zakjes. Onze halve voorraad is weg.'

Waarom wil 'iedereen' ineens zomeralsem? Even googelen en het antwoord lijkt gevonden. Gonggrijp en Ten Winkel denken tenminste dat zij de oplossing van het raadsel weten. In de Chinese geneeskunde wordt koortswerende thee getrokken van de gedroogde blaadjes van het eenjarige plantje. Een halve eeuw geleden ontdekten Chinese wetenschappers dat zomeralsem artemisinine bevat. Dat is nu net een stof die malaria geneest. Het plantje heeft zich sindsdien in de westerse geneeskunde geworteld. Het prestigieuze Max Planck Instituut in Berlijn heeft een methode gevonden

➤ **Blijkbaar denkt het publiek dat dit werkt** ➤

om de werkzame stof artemisinine sneller, efficiënter en dus goedkoper te produceren. Ook Wageningen University probeert de productie van artemisinine te verbeteren.

Hartklachten

Middelen tegen malaria liggen onder een vergrootglas als het om corona gaat. President Trump beweert dat hij het gehypte malaria-middel hydroxychloroquine inneemt als bescherming tegen het coronavirus (terwijl wetenschappelijk onderzoek niet nog heeft aangetoond dat het werkt, het middel kan zelfs hartklachten veroorza-

ken).

Koortsachtig wordt in de hele wereld gezocht naar malariamiddelen die ook corona genezen. Wetenschappers van het Duitse Max Planck Instituut in Potsdam onderzoeken samen met het Amerikaanse bedrijf Artemilife of het plantje kan worden gebruikt als middel tegen covid-19. Binnenkort moeten de resultaten bekend worden. Als *Artemisia annua* effectief blijkt, volgen er klinische studies op mensen.

Een week of twee geleden nam president Andry Rajoelina van Madagaskar, een eiland voor de Oost-Afrikaanse kust, een voor-

schotje. Zo'n tien procent van de artemisinine voor malariamedicijnen wordt in Madagaskar geproduceerd.

Geheim

Rajoelina beweerde dat een drankje, gebrouwen van het plantje, ook bescherming zou bieden tegen covid-19. Wetenschappelijk bewijs ontbreekt. Het brouwsel kan ook moeilijk getest worden door anderen omdat het Malagassische onderzoeksinstituut IMRA het productieproces niet wil prijsgeven en de samenstelling geheim houdt.

Hoewel de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) naar aanleiding

van het Malagassische drankje waarschuwt voor ongeteste remedies tegen het coronavirus, zouden Tanzania, Togo en Tsjaad het drankje al besteld hebben. En sindsdien is er ook een run op de zaden van het plantje bij Hortus Alkmaar, het enige verkooppunt in Nederland. 'Een koper uit België meldde dat het daar niet verkocht mag worden', aldus Ten Winkel.

De *Artemisia annua*, met zijn fijne, zachte blad als het loof van wortels, komt met schepen uit Azië mee. In Nederland en België is de plant tot nu toe alleen aangetroffen op braakliggende rurale terreinen. Hij is spontaan opgekomen in

de Hortus Alkmaar dat nog vier soorten van de familie *Artemisia* heeft, zoals de *Artemisia absinthium* waarvan de alcoholische drank absint wordt gemaakt die in de negentiende eeuw populair was in Europa. 'Wij hebben de grootste medicinale kruidentuin van Nederland', zegt Gonggrijp. 'Een plantje van de *Artemisia annua* geeft heel veel zaad en daardoor kon de botanische tuin al een voorraadje aanleggen. Nu wordt gewerkt aan een eigen bedje. Rijk wordt de Hortus er niet van. Een zakje kost maar een paar euro.'

Leonie Groen

Sipke Gonggrijp: 'De *Artemisia annua* komt her en der spontaan op in de Hortus Alkmaar maar krijgt straks een eigen bedje.'

FOTO ERNA FAUST

